

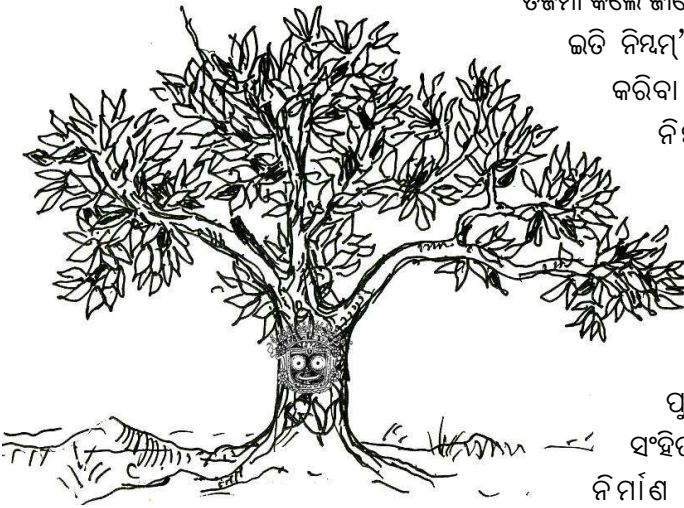

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଆୟୁର୍ବେଦ

ଡାକ୍ତର ଦୀନବନ୍ଧୁ ମହାରଣା

ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚିନ୍ତନରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ହେଉଛନ୍ତି ଏକମାତ୍ର ଦେବତା ଯେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ବା ଦାରୁଦେବତା । ବହୁ ପୁରାଣାଳରୁ ଅର୍ଥାତ୍ ବେଦ ଯୁଗରୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଉପାସନାର ବିଧି ପ୍ରଚଳିତ । ଏ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ହେଉଛନ୍ତି ସମଗ୍ର ସଂସାରର ସର୍ବପ୍ରାଚୀନ ଦେବତା । ବେଦ, ପୁରାଣ ଆଦିରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମହିମା ଓ ଉପାସନା ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁ ଆଲୋଚିତ । ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଅନାଦି କାଳରୁ ପବିତ୍ର ନୀଳାଚଳଧାମରେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ରୂପେ ଦାରବୀ ଲୀଳାରେ ନିମଗ୍ନ ଅଛନ୍ତି । ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ଓ ସଂସ୍କୃତରେ ଯେତେ ଦେବଦେବୀ ପୂଜା ପାଉଛନ୍ତି ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ହିଁ ଦାରୁରେ ନିର୍ମିତ । ତେଣୁ ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତି ହେଉଛି ଦାରୁମୟ । ଦାରୁମୟ କଳ୍ପଦ୍ରୁମଠାରୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ, ଦାରୁମୟ ରଥ ଆଦି ସମସ୍ତ ବୃକ୍ଷଦେବତାଙ୍କ ଅନ୍ୟତମ ସ୍ୱରୂପ । ଏ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନରେ ବୃକ୍ଷ ହିଁ ଦେବତା ।

ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଯେପରି ଏ ସଂସାରର ସର୍ବପ୍ରାଚୀନ ଗଣଦେବତା ରୂପେ ଆରାଧିତ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଆୟୁର୍ବେଦ ହେଉଛି ପୃଥିବୀର ସର୍ବପ୍ରାଚୀନ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ଯାହା ବେଦ ଯୁଗରୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ହିତରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇ ଆସିଛି । ଆୟୁର୍ବେଦର ସ୍ରଷ୍ଟା ଭଗବାନ ଧନୁନ୍ତରୀ ହେଉଛନ୍ତି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ରୂପ । ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଅଂଶବିଶେଷ ଭଗବାନ ଧନୁନ୍ତରୀଙ୍କ ଶ୍ରୀହସ୍ତରେ ବୃକ୍ଷଲତା ଶୋଭାପାଏ । ଯୁଗେ ଯୁଗେ ବୃକ୍ଷରାଜି ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ହିତରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ ହେଉଛି ନିମ୍ବକାଷ୍ଠ ରୂପୀ ଦାରୁ । ନିମ୍ବକାଷ୍ଠର ମହିମା ଅପରିମିତ ଓ ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ । ନିମ୍ବର ଅର୍ଥ ବିଷୟରେ ତର୍ଜନା କଲେ ଜାଣିହୁଏ ଯେ ‘ନିମ୍ବତି-ସିଞ୍ଚିତି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଲାଭି ନିମ୍ବମ୍’ । ଅର୍ଥ ଯିଏ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ସହ ସୁସ୍ଥ ରଖେ । ସମଗ୍ର ନିମ୍ବବୃକ୍ଷଟି ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ-କର୍ମରେ ଭରପୂର । ଅଗମ ଶାସ୍ତ୍ର ତଥା ବିଭିନ୍ନ ପୌରାଣିକ ତଥ୍ୟରୁ ଜାଣିବାକୁ ମିଳେ ଯେ, ନିମ୍ବଦାରୁ ହେଉଛି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ, ବ୍ୟାସଦେବ ସଂହିତାରେ ନିମ୍ବବୃକ୍ଷରେ ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହ ନିର୍ମାଣ ହେବା ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କରେ ପାଷାଣ ବା ମଣିମୟ ବିଗ୍ରହର ପୂଜନ ଅପେକ୍ଷା ଦାରୁ ବିଗ୍ରହ ଉପାସନା କୋଟି ଗୁଣରେ ଶ୍ରେୟଃସ୍ୱର ଆଉ ଗ୍ରହଣୀୟ । ବୃହତ୍ ସଂହିତାରେ କ୍ଷଷ୍ଟ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ, ନିମ୍ବ ଦାରୁରେ ନିର୍ମିତ ଶ୍ରୀଜୀଉଙ୍କ ଉପାସନା କଲେ ମନୁଷ୍ୟ ଧନଧାନ୍ୟ ଆୟୁ ଓ ପ୍ରଜ୍ଞା ଲାଭ କରି ଯଶସ୍ୱୀ ହୋଇଥାଏ । ଉଭୟ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ନିମ୍ବଦାରୁ କୋଟିଜନଙ୍କ ଉପାସ୍ୟ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ଅଂଶବିଶେଷ ରୂପେ ମହିମାମୟ । ‘ଭବିଷ୍ୟ ପୁରାଣ’ ଅନୁଯାୟୀ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବିଗ୍ରହ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନିମ୍ବଦାରୁ ହିଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ପୁରାଣ କୁହେ ଯେ, ଏକମାତ୍ର ନିମ୍ବବୃକ୍ଷ ହିଁ ଏ ସଂସାରର

ସବୁବର୍ଗର ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣୀୟ ବୃକ୍ଷ । ଜାତି, ଧର୍ମ ଓ ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷରେ ଏକମାତ୍ର ବୃକ୍ଷ ହିଁ ନିମ୍ନ ଯାହା ସକଳ ଜାତିର ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ହିତ ସାଧନକାରୀ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିରେ ଜାତି, ଧର୍ମ ଓ ବର୍ଣ୍ଣର କୌଣସି ବିଚାର ନାହିଁ । ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ହେଉଛନ୍ତି ପତିତପାବନ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ । ବର୍ଷକୁ ଥରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିନୀସନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ଚଣ୍ଡାଳଠାରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଆୟୁର୍ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ର ଧନ୍ୱନ୍ତରୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ନିମ୍ନବୃକ୍ଷ ସଂପର୍କରେ କୁହାଯାଇଛି—

“ନିମ୍ନସ୍ଥିକରସଃ ଶୀତୋଲଘୁ
ଶ୍ଳେଷ୍ମାସ୍ତପିତ୍ତରୁଚ
କଣ୍ଡୁକୃଷ୍ଣ ବ୍ରଣାଦହତି
ଲୋପାହୀରାଜ ଶୀନିତଃ ।।
ଅପକ୍ୱଂ ପାଚୟେ ଛୋଥଂ
ବ୍ରଣଂପକ୍ୱବିଶୋଧୟତେ ।।”

ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଆୟୁର୍ବେଦ ଅଙ୍ଗାଙ୍ଗୀଭାବେ ଜଡ଼ିତ । ଆୟୁର୍ବେଦ ଚିକିତ୍ସା ସୃଷ୍ଟିରେ ତ୍ରିଗୁଣ— ସ୍ୱଚ୍ଛ, ରଜ ଓ ତମକୁ ଦେଇ । ଉକ୍ତ ତ୍ରିଗୁଣର ପ୍ରତୀକ ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ, ଶ୍ରୀବଳଭଦ୍ର ଓ ସୁଭଦ୍ରା । ତ୍ରିଗୁଣରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଆୟୁର୍ବେଦ ଚିକିତ୍ସା ଦୈହିକ ବା ସ୍ଥୂଳଗୁଣ, ଭୌତିକ ବା ସ୍ୱକ୍ଷୁଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ଆୟୁର୍ବେଦ ଚିକିତ୍ସାରେ ବାତ, ପିତ୍ତ ଓ କଫ ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ । ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ତ୍ରିଦୋଷ ରୂପେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଅଛି । ଆୟୁର୍ବେଦର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ତ୍ରିଦୋଷ ଅବସ୍ଥାରେ ସାମ୍ୟତା ଆଣି ସୁସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବା ଓ ନିରାମୟ କାରଣ ତଥା ଆୟୁର୍ବର୍ଦ୍ଧନ ପାଇଁ ସହାୟକ ହେବା ।

ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ହେଉଛନ୍ତି ନରରୂପୀ ନାରାୟଣ । ତାଙ୍କର ସ୍ୱରୂପ ମଧ୍ୟ ନରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଫଳିତ । ସେ କୋଟି କୋଟି ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ମଉଡ଼ମଣି । ସେ ଅସ୍ଥଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ସ୍ରଷ୍ଟା ହେଲେ ହେଁ, ତାଙ୍କ ଲୀଳା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାନବୀୟ । ମାନବଙ୍କୁ ଯେପରି ବିଭିନ୍ନ ରୋଗ, ବ୍ୟାଧି ଆକ୍ରାନ୍ତ କରିଥାଏ, ସେହିପରି ଜଗନ୍ନାଥ ମଧ୍ୟ ଜରାଗ୍ରସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ତେଣୁ ଦୂତନ କଲେବର ଧାରଣ କରନ୍ତି । ଶ୍ରୀଜୀଉଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ଛୁର ହୁଏ ତତ୍କାଳେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ଆୟୁର୍ବେଦୀୟ ବିଧିବିଧାନରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଆୟୁର୍ବେଦ ସେବା ପ୍ରଚଳିତ । ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ନୀତି ଓ ବିଧି ଅନୁଯାୟୀ ତୁଳସୀ, ନିମ୍ବ, ଚନ୍ଦନ, ତ୍ରିଫଳା, କର୍ପୂର ଓ ଜାଇଫାଳାଦି ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ଆୟୁର୍ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ତୁଳସୀର

ମହିମା ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ । ତୁଳସୀର ମୂଳରେ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ ବାସ କରନ୍ତି ବୋଲି ଶାସ୍ତ୍ର କୁହେ । ପତ୍ରରେ ଦେବତାମାନେ ମଧ୍ୟ ବାସ କରନ୍ତି । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମଣୋହିରେ ତୁଳସୀ ନ ପଡ଼ିଲେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ନୈବେଦ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ହୁଏନି । ତୁଳସୀର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିହୁଏ—

ମୂଳେ ତୋର ଗଙ୍ଗା
ତାଳେ ତୋର ବିଷ୍ଣୁ
ପତ୍ରେ ଦେବତାଙ୍କ ବାସ
ତୋ ପତ୍ର ପଡ଼ିଲେ
ମଣୋହି ହୁଅଇ
କହଇ ଗୋଲଣ ଦାସ ।।

ଠିକ୍ ସେହିପରି ଅନ୍ୟ ଏକ ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତି—

ସର୍ବୋଷଧିର ସେ ନୈବ
ପୁରାତ୍ତମ ମୃତ ମନ୍ତବେ,
ସର୍ବ ସନ୍ତୋପକାରୀୟ
ବିଷ୍ଣୁନା ତୁଳସୀକୃତା ।।
ନବିମ୍ବ ସଦୃଶଂ ପାତ୍ରଂ
ନ ଦାନଂ ସୁରଭି ସମଂ
ନ ଚ ଗଙ୍ଗା ସମଂ ତୀର୍ଥଂ
ନପତ୍ରଂ ତୁଳସୀ ସମଂ ।।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ତୁଳସୀ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସେବାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଚିକିତ୍ସା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ତୁଳସୀରେ ରୋଗପୋକ ବିନାଶକାରୀ ଗୁଣ ଭରପୂର । ଏହା କାଶ, କଫ ଓ ଛୁର ପ୍ରଭୃତି ରୋଗକୁ ଦୂରୀଭୂତ କରିଥାଏ । ତୁଳସୀ ଗଛ ମୂଳରେ ଦୀପ ଜାଳିଲେ ଅଥବା ତୁଳସୀ ଗଛକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କଲେ ଦେବତାଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ସହ କୋଟି ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ ହୋଇଥାଏ ।

ଆୟୁର୍ବେଦ ଚିକିତ୍ସା ହିଁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି । ଅତଏବ ଉକ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ହିଁ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅତୀବ ପ୍ରିୟ । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁ ଆଷାଢ଼ ମାସ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ପ୍ରତିପଦଠାରୁ ନେତ୍ରୋତ୍ସବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୫ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛୁରରେ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି । ଛୁରରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଜଗନ୍ନାଥ ଆୟୁର୍ବେଦ ଉପଚାରକୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ଦଶମୂଳ ମୋଦକ ଯଥା— ବିଲ୍ୱ, ଗନ୍ଧାରୀ, ଶ୍ୱେନାକ, ପାଚଳା, ଅଗ୍ନିମନ୍ଥ (ବୃହତ୍ ପଞ୍ଚମୂଳ) ଏବଂ ଶାଳପର୍ଣ୍ଣୀ, ପୃଷ୍ଠପର୍ଣ୍ଣୀ, ବୃହତୀଦ୍ୱୟ ଓ ଗୋକ୍ଷୁରା (ଲଘୁ ପଞ୍ଚମୂଳ)କୁ ମିଶାଇ ଏଥିରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଚନ

ଔଷଧ ରୂପେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଉକ୍ତ ଦଶମୂଳ ମୋଦକ ଖାଇବା ପରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଆରୋଗ୍ୟ ଲାଭ କରି ଘୋଷଯାତ୍ରାରେ ଅଗଣିତ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ନୀତି ଓ ବିଧି ଅନୁସାରେ ଶ୍ରୀଜୀଉଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖରେ ନାନା ରଙ୍ଗର ପ୍ରଲେପ ଦିଆଯାଏ ।

ହିଙ୍ଗୁଳ, ହରିତାଳ, ଶଙ୍ଖ, କସ୍ତୁରୀ ଓ କର୍ପୂର ମିଶ୍ରିତ କରି ଏକ ରଙ୍ଗ ଦିଆଯାଏ । ଶ୍ରୀଜୀଉଙ୍କ ସ୍ନାନରେ କର୍ପୂର, ଅଁଳା, ଚନ୍ଦନ ଓ ସୁବାସିତ ଫୁଲ ମିଶ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟହ ଶ୍ରୀଜୀଉଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ଆଳତି ପରେ ଅବକାଶ ବା ସ୍ନାନ କରାଯାଏ । ସ୍ନାନ ଜଳରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଁଳା ଚକ୍ଷୁ ନିର୍ମଳକାରକ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିକାରକ ସେହିପରି ଚନ୍ଦନ ହେଉଛି ପିତ୍ତବିକାର, ଭ୍ରମ, ବାନ୍ତି, ଜ୍ୱର, ତୃଷ୍ଣା, ଦାହ, କୃମି, ରକ୍ତପିତ୍ତ, ପାଣ୍ଡୁ ଓ ଶ୍ୱାସ-କାଶ ନିବାରକ । ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଶ୍ରୀଜୀଉଙ୍କ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ସେବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆୟୁର୍ବେଦୀୟ ନୀତି

ଅନୁସାରେ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ସୁତରାଂ ଏଥିରୁ ଅନୁମିତ ହୁଏ ଯେ, ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସେବା ଓ ପୂଜା ନୈବେଦ୍ୟରେ ଆୟୁର୍ବେଦ ସମନ୍ୱିତ ହେବାର ପରମ୍ପରା ଏହାର ଉକ୍ତଷ୍ଟତାକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ କରିପାରିଛି ।

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦାରବୀ ଲୀଳାର ଏକ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ରୂପେ ଆୟୁର୍ବେଦ ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇ ଉତ୍କଳୀୟ ଜନଜୀବନକୁ ବିଶେଷଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନିତ୍ୟନୈମିତ୍ତିକ ପୂଜାରେ ପ୍ରଣବନ୍ୟାସ ସମୟରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ‘ମ’କାର ରୂପେ, ବଳଭଦ୍ରଙ୍କୁ ‘ଅ’କାର ଓ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କୁ ‘ଉ’କାର ରୂପେ ଚିତ୍ତନ କରାଯାଇଥାଏ ।

୧୧୧, ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ମାର୍କେଟ,
ଓ.ଏମ୍.ପି. ଛକ, କଟକ

ତୁମ ନାମ

ଶରତ କୁମାରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

ପ୍ରଭୁ ! ତୁମେ ତ ଦେଇଛ ଉଆଁସୀ ଭାଗ୍ୟ ମୋ
କଳଙ୍କର ଟୀକା ଥାପି
ଲୁହର ନଳରେ ଅଙ୍କାବଙ୍କା ପଥେ
ଦୁଃଖ ସାଥେ ସାଥେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ମାପି ମାପି
ବଞ୍ଚିବାକୁ ହୁଏ ବୁକୁଡ଼ଳେ କେତେ
ଅକୁହା କୋହକୁ ଚାପି । ପ୍ରଭୁ ! ତୁମେ ତ...
ତୁମେ ତ ମୋହର ସୁଖର, ଦୁଃଖର ସାଥୀ
କ୍ଷତାକ୍ତ ମନର ବିଶଲ୍ୟ କରଣୀ
ମାନସ ରୋଗର ପଥ
ଯାତନା, ବେଦନା, ଜୀବନର ଜଉଘରେ
କେମିତି ବଞ୍ଚୁଛି ଦେଖିବା ପାଇଁ କି
କେବେ ବଳାଇଛ ମତି ?

ଦେହ ଦେଉଳରେ ଆତ୍ମା ସିଂହାସନେ
କେଉଁଠି ରହିଛ ଛପି ? ପ୍ରଭୁ ! ତୁମେ ତ...
କେବେ ଗପସପ କରିଛ ମୋ ମନ ସଂଗେ ?
ସୁଖରେ ଦୁଃଖରେ ଅବା ସ୍ନେହ ଅନୁରାଗେ ?
ନିଦହଜା କେତେ ବିନିଦ୍ର ରଜନୀ ଯାପି
ଦିବ୍ୟ ଦର୍ଶନକୁ ଅପେକ୍ଷି ରହିଛି
ଆଜିକାଲି ନୁହେଁ
ଜନମ ଜନମ ତୁମ ନାମ ଜପି ଜପି । ପ୍ରଭୁ ! ତୁମେତ ...

ଅଧ୍ୟକ୍ଷା, ଶରତ ସାହିତ୍ୟ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଅରୁଣୋଦୟ ନଗର
ପୋଥ: ଅରୁଣୋଦୟ ମାର୍କେଟ, କଟକ-୧୨